

Kappingarføri

Í MORGIN skipar Føroya Ídnaðarfelag fyrri áhugaverdum fundi í útvarpshúsinum undir stutta og einfalda heitinum: »Kappingarføri«. Á fundinum verða fleiri fyrirestrar, og har verður eisini orðaskifti. Millum luttakararnar kunnu nevast Tummas Arabo, landsstýrismaður, Verner Puggaard frá Industriráðet, Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeiðarafelag, og Martin Jacobsen, stjóri á Bacalao.

FØROYA Ídnaðarfelag sigur í tíðindaskrivi undan fundinum, at felagið seinastu árin hevur roynt at lýsa kostnaðarstøðið í Føroyum og gjørt vart við, hvussu týðningarmikið tað er fyrri vinnuna og samfelagið sum heild, at vinnan er kappingarfør mótvegis vinnuni í grannalöndum okkara. Felagið sigur víðari, at bæði politikarar og vinnulivsmenn hava ikki tikið hugtakið kappingarføri serliga álvarsliga. Hetta kanska serliga tí, at partur av vinnuni hevur, aftanfyrri tollverju- og studnings- og afturberingarskipanir, havt rímulig kor.

FELAGIÐ vísir síðani til handilsav-

taluna millum Føroyar og EF og sigur, at hon fer at kollvelta føroyska vinnulívið. Hvørki politikarar ella vinnulívið er nóg væl fyrireikað til broytingarnar, sum koma í kjalarvørrinum á hesi avtalu, sigur Ídnaðarfelagið. Fyri at skapa eitt betri forstáðis hjá almenninginum fyrri, undir hvørjum treytum vinnan arbeiðir og kemur at arbeiða undir, skipar Føroya Ídnaðarfelag fyrri umrødda fundi.

TAÐ eru helst tey, sum halda, at nú er nokk tosað. Fundir av hesum slag bara eru orð og aftur orð — og so einki meira. Hetta er tianverri ofta úrslitið av mongum av fundunum, sum verða fyriskipaðir um samfelagslig evni. Nógv verður tosað og mangt kemur fram, men so hendir bara ikki meira. Ofta tykist heldur eingin taka til sín tað, sum nú kundi verið brúkt. Henda sannroynd eigur tó ikki at fáa okkum at geva uppat. Tað er gott og rætt við slíkum fundum og kunnu vit bert fegnast um, at Føroya Ídnaðarfelag hevur tikið hetta stigðið.

EVNIÐ er eisini sera viðkomandi og áhugavert, nú vit eru á einum vega-móti við nýggju handilsavtalu við

EF. Men tað hevur eisini áhuga av øðrum orsökum, m.a. út frá spurninginum um studningin og tollverjuna, sum í mangar mátar hava verið ein kodd hjá vinnuni. Hon hevur ikki verið noyðd til at rationaliserað og effektiviserað eins og líknandi vinnur í øðrum londum, sum ikki hava fingið beinleiðis ella óbeinleiðis stuðul.

TAÐ er givið, at handilsavtalan við EF fer at seta nýggj og sera stór krøv til vinnuna. Hesa avbjóðing átti vinnan at hava fingið fyrri langari tíð síðani. Tí gott at hon kemur nú, men óheppið er tað, at vit ikki hava fyrireikað okkum til hesa kollveltandi broyting: bráðdliga at skula kappast við virki í útlandinum á jøvnum fæti. Hesi seinastu árin hava vit fingið nógvir virki, sum framleiða til heimamarknaðin. Hesi virki hava klárað seg m.a. orsakað av verjutolli. Tað hevur so verið politikkurin at brúka umrødda verjutoll til at fáa nýggj arbeiðs-pláss kring landið, og alt gott um tað. Men áttu vit í fleiri førum ikki heldur at havt hugsað uppá longri sikt, hvat tá lónti seg — var kappingarførl!

TAÐ kemst ikki uttanum, at okkara heimamarknaður er sera, sera lítill. Ofta er neyðugt við sera stórum grundløgum í eitt virki, uttan mun til hvussu stóran marknað tú hevur. Við lítla heimamarknað okkara hava mong av hesum virkjum tí ikki meira enn ant. Nú verjutollurin verður tikið burt, standa tey bráðdliga og skulu kappast við virki í útlandinum, sum koyra nógvir betur og biligari, tí tey hava størri heimamarknað at arbeiða út frá. Vit mugu tí gera okkum greitt, at tað verða virki, sum ikki fara at standa seg í kappingini eftir 1. januar.

HETTA er sera áhugavert evni og tí vóna vit, at so mong sum gjørligt, og ikki minst okkara vinnulívsfólk og politikarar, mæta fjølment upp á fundinum hjá Ídnaðarfelagnum í morgin.

sosigatey

Dimmalætting
SOSIALURIN

DAGBLAÐIÐ

KRUSUN

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐPÓS

Brúkarafelagið og Dagblaðið

Tað er neyvan nakað nýtt í tí, at Dagblaðið ynskir Brúkarafelagið har piparið grøt. Hetta felag er bert eitt av mongum brúkarafeløgum, sum miðvís hetz hevur verið ríkin móti í málagnini fólkafloksins. Vit minnast, hvussu blaðstjórin og fylgisneytar hansara aftur og aftur hava roynt at jarðleggja feløg sum FNU, Brúkarafelagið og mong onnur. Av tí at hesi feløg hava verið atfinningarsom móti viðurskiftum í okkara samfelag, so hava tey verið mett sum amboð hjá kommunistum og sosialistum.

Hesaferð er túrin so aftur komin til Brúkarafelagið. Í oddagrein í blaðnum í gjár verður langað hart út eftir felagnum. Blaðið skrivur um ídnaðarlígu kollveltingina, sum varð skuldssett fyrri at oyða heilar landspartar við dálking, at umhvørvið so við og við gjørdist polit-

iskt, og at flokkarnir á vinstravonginum tóku patent uppá tað. Blaðið skrivur síðani, at tað er fría marknaðarskipanin, kapitalisman, sum hevur gingið á odda í bardaganum fyrri einum reinari og betri umhvørvi.

Hetta er lygn. Tað nyttar ikki at geva einaræðin eystanfyrri skuldina fyrri alla dálking. Hetta er sum við "logikkinn" við, at tá kommunistan spældi fallitt, so merkir tað, at kapitalisman er tann einasta rætta og hon er fullkomin. Nú komið er fram, hvussu londini eystanfyrri dálkað, so ressonerar Dagblaðið, at kapitalisman vestanfyrri er garanturin fyrri einum reinum umhvørvi. Og tað passar ikki. Hóast vit hava havt møguleika fyrri at varðveitt eitt reint umhvørvi, so hava vit so spakuliga dálkað og forpastað tað. Tak bara Thatcher-Ongland og dumpingina av kemikalieburturkasti. Og kjarnorkudálkingina av Íriska havinum osfr. At

billar sær inn, at kapitalisman er garanturin fyrri einum reinum umhvørvi er tápuligt og ókunnleiki. Soleiðis sum eirindaleysa kapitalisman hevur mersogið eitt nú hjálondini fyrri náttúru-ríkdomi átti tað at verið hennara skylda at ruddað upp eftir seg - at víst umhvørvinum og menniskjunum ans. Men tað ger hon ikki, tí har profitturin er altavgerandi, har verður júst umhvørvið oftani taparin. So kann Dagblaðið skriva, hvat tað vil. Eirindaleysa forbrúkarasamfelagið eigur so sanniliga stóra ábyrgd av dálkingini. Og her koma vit so til atfinningarnar móti Brúkarafelagnum.

Dagblaðið hálovar brúkaragjaldinum og skrivur:

"Rættast má vera at hvør einstakur letur brúkaragjald eftir nýtslu. Og júst tí virkar tað sera øvugt, tá ein uppgjörður umboðsmaður fyrri brúkararnar ikki viðvirkar til at fáa skipanina at virka sum frægast, men heldur ó-

beinleiðis viðvirkar til størri ónøgd, sum í hesum føri bert kann føra til størri dálking".

Tað formaðurin í Brúkarafelagnum sipaði til í SVF var, at júst innsavnan av burturkasti er ein so grundleggjandi og týðandi uppgáva hjá tí almenna at taka sær av. Verður ein vælverkandi skipan á hesum øki skotin í stumpar og stykki, sum

Tórshavnar Kommuna er í ferð við, so kann avleiðingin lættliga gerast hon, at mong fólk fara at vera líkasæl við, hvar burturkastið nú endar. Hvussu sleppa av við tað á biligasta hátt. Vit siga ikki, at brúkaragjald ikki eigur at verða galdandi á nøkrum økjum, men tað er fullkomiliga skeiðt at taka eina vælverkandi ruskskipan fdrá borgarunum fyrri at spara eina minni upphædd. Tann upphæddin er vunnin nógvar ferðir inn aftur við gomlu skipanini, sum eftir øllum at døma er slept.

Endurskin

Í fyrsta umfari kann hetta orðið tykjað troystandi og líkasælt. Hetta er einki at skriva um, einki at tosa um. Tað man fara at ganga kortini. Soleiðis hugsa mong av okkum, tá vit síggja tíðindaskriv um endurskin ol., men tá gloyma vit so eisini tann veruleika, at júst endurskin kann bjarga mannalívum, tá myrkt er stóran part av degnum. Blóðini fáa mong tíðindaskriv dag um dag, og eitt teirra hevur verið í blóðnum nú um dagarnar. Tað er frá Ráðnum fyrri Ferðslutrygd og snýr seg júst um endurskin. Mint verður á, hvussu góð hjálpar endurskin kann vera í ferðsluni. Hetta er nakað øll kunnu brúka og kostnaðurin er lítill. Tað ræður bara um at fáa tað upp í lag. Vit

eiga so avgjørt at taka hesi góðu orð frá Ráðnum til eftirtektar. Ikki minst fyrri at verja okkara børn, sum oftast eru ringast fyrri í ferðsluni. Tí tókk til Ráðið fyrri hesa áminning. Slík er altíð kærkomin. Brúkið so eisini blóð og sjónvarp til kampanjur fyrri at fáa fólk at brúka endurskin.

